

Rytteriets Parabase.

Den gamle Attiske komedie var kendt for sit frisprog og politiske satire. Men komedierne havde et helt unik element midt i opførelsen, Parabasen. Her står kun koret tilbage og veksler i dets tale (og sang) mellem sin fiktive karakter, et dramatisk kor og digterens talerør. Jeg har her oversat *Rytteriets parábasis*.

Som noget nyt leger jeg med versemålene i komedien således at jeg efterligner den græske rytmik, ikke som faste versemål, men således at man kan læse trokæerne trokæiske og anapæster, anapæstisk. For mig står mening stadig over form, men her i komediens verden er det ret sjovt at bryde sproget op i diverse rytmiske varianter.

PARABASIS

(RECITATIV)

KOR

Vær nu glad! Gå derhen! Med min plan
går det nok og må Sælger Zeus
dig vogte og værne, så du kommer
hen til os, når du dig sejren har
vundet og pokalen kan løfte.

500

Hør nu hvad vi vil synge til jer i
anapæstiske vers,

I der jo selv bejler til
vor Muses kreative kunst.

505

(KORFØREREN ALENE)

Hvis nu en af de gamle komikere havde forsøgt at få
os til at træde frem i teatret og holde en sådan tale,
havde vi nægtet pure. Men vor digter fortjener det skam, for han
hader dem vi også hader, og han siger sgu kun det der er sandt;
ja han går så bravt imod selveste Tyfon og hvirvelvinden dér.
Én ting, der har undret mange af jer, der har opsøgt ham, er at
han ikke for længe siden har søgt om at få et kor til sig selv.

510

Nu har han fået os at fortælle jer hvorfor: Det var altså
ikke manglende talent, der holdt ham tilbage, si'r han, men fordi,
han syn's, at verdens hårdeste arbejdsgiver er komediens Muse:
For skønt hun har utallige bejlere har hun kun fornøjet få.

515

Men ham her kender jeres sæsonsympatier og ved hvordan I
forrådte fordums komediekonger i takt med deres alder.
Magnes oplevede det i takt med hans grå hår marcherede frem,
han som havde besejret flest fjender og snuppet flest trofæer her,
men selvom han havde spillet lyre, flappet med vinger, sunget på

520

lydisk, sværmet om en moden frugt, la' sig farve grøn og sige "kvæk"
gad I ham ikke, så i hans alderdom – det var aldrig sket da han
var ung – buede I veteranen ud fordi hans komik stak af. 525
Husk hvordan Kratinos, som engang surfede på jeres jubelråb,
skyllede hen over de nøgne sletter og rev bøg og birketræ
op med rode, ja selv sine fjender rev han op og trak dem med sig.
Ved fester sang man ikke andet end "Gudinde i bestikkelssko"
og "Handymanshymner for håndværkere"; sådan stod han i fuld flor. 530
Nu ser I, hvordan han sidder og mimrer, men I er kolde som is,
mens hans lyre falder fra hinanden, kammertonen er forduftet,
stemmeskruerne kan ikke stemme, og oldingen render rundt
li'som Konnos, "lige så tør som den krans han selv bær", skønt hans fordom
succes burde gi ham fri bar på statens regning, og i stedet for 535
at mimre burde han sidde og stråle li' der hos Dionysos.
Sikke en galde, ham Krates måtte døje fra jer, ren mishandling,
han stablede ellers en billig brunch sammen til jer og tog sine
hjemmebagte ideer ud af sin varme mund, ganske genialt.
I gad knap høre på ham, så han havde sine op og nedture. 540
Derfor holdt han sig væk; han var simpelthen for bange. Han sa' til os
at må man have lært at ro, før man kan styre roet, og derpå
kan man så få lov til stå forrest og holde øje med vind og vejr,
og først da kan man blive sin egen kaptajn. Så fordi han er så
fornuftig og ikke bare kom hoppende som en lallende klovn, 545
skal I sende en kæmpe bølge, ja løft jeres elleve årer
med et brøl, der er Lenaia værdigt
så vor digter kan gå hjem herfra fordi
hans plan gik så godt, og glæden
stråler som var det måneskin! 550

(KOR, SANG)

STROFE

Du hestebehersker, Poseidon, som
nyder bronzebeslåede hoves slag
og hestes vrinsken
og hurtige trierer med de blå
rambukke, der hiver skejser hjem, 555
og ungarle der i kappestrid
stråler i deres vogne,
for så at styrter i støvet,
kom her, kom her til vor dans, du guldtreforksvinger,
Sunions superstjerne, delfinernes drot i 560

Geraistos, du Kronos' søn og
Formions og Athenernes favorit
blandt alle de andre guder, kom
her i vores nød!

EPIRRHEME

(RECITATIV)

Vi vil prise vores fædre med den allerstørste pris 565
de var landets superhelte, værdige til gudens skrud,
altid kæmped' de i rækker eller på den bølge blå,
sejred' stort li' meget hvor, forskønnet' vores by derved.
Aldrig så en sådan mand på fjendehærens skarer og
talte efter, for hans sind var støvt og hårdt som Seiers er. 570
Hvis i en kamp en enkelt faldt ned på sin brede skulder
børsted' han bare støvet af og nægtet han var faldet,
straks han slog igen. Og før i tiden kræved' hærens top
aldrig morgenmad på sengen, vejledt af Kleainetos.
Hvis de ikke får billetter til de fine rækker og 575
kosttilskud, så vil de ikke kæmpe mer'. Men hør nu her;
vi vil gratis, bravt, forsvare vores by og guderne.
Denne lille bitte ting ku' vi dog ønske os fra jer:
Hvis engang der bliver fred og vi så slipper for besvær
glem så al misundelse fordi vi har så lækkert hår! 580

(KOR, SANG)

MODSTROFE

Du bybeskyttende Pallas, du
dronning af vor hellige jord
der topper alle andre
lande med vores talent 585
i krig og digteri,
kom nu her med
vores soldaters
krigskollega, Nike
for hun er dette kors konkubine,
der står ved vores side i kamp mod fjender. 590
Vis dig her og nu! Du skal
nemlig give sejren – koste hvad det vil –
til alle os mandfolk her,
har du gjort det før, så gør det dog igen!

ANTEPIRRHEME

(RECITATIV)

Hestene skal altså roses, megen har de også gjort, 595
værdige til lovprisning for sikke meget hurlumhej
de har døjet for os alle, al den krig og rytterkamp
Gerninger på markerne gir ingen grund til undren dog,
dét gør derimod dengang de stak til søs virilt og tog
hvidløg med og løgposer og rødvinglas *en masse* i sæk 600
derpå greb de fat i årer li'som dødelige gør
gav et stød og vrinsked' højt, "ohøj ohøj, kom giv et stød!
Tag nu fat! Hvad skal vi gøre? Oldenborger, kør nu løs!"
Ved Korinth de sprang i land, og deres føl gik straks i gang,
senge blev der gravet først, så fandt de mad til alle mand. 605
Krebs var deres yndlingsspise, ikke fjendtlig hestegræs,
hvis en krebs gik ud af døren, lå de allerede' på lur;
Theoros han sagde så "Korintherkrabben udbryder:
Øv Poseidon, alt for galt, for her i dybets sand – over
sø og land –, de er sgu overalt det skide rytteri.